

شنبه د ۱۳۹۹ هجري لمريز کال د کب دمیاشتی دویمه؛ ۲۰۲۱ عيسوي کال د فبروري شلمه

د ۱۳۹۹ هجري لمريز کال د کب د میاشتی دویمه؛ ۲۰۲۱ عيسوي کال د فبروري شلمه

سرليکنه

...*هڅو*

دوچې کې دسولې په وړاندې خندا او ځنډ د څه لپاره؟!

د دولت او طالبانو ترمنځ په قطر دوحه کې د خبرو اترو لړۍ څلور میاشتې کېږي پیل شوې، چې دښې ناستې نه افغانان دهیلو په انتظار ناست ؤ. خو هغسې چې دوی تمه درلودل ونه شول او په هېواد کې جگړې لاسې زور واخیست .

د قطر له ناستې ډیره موده وشوه، چې د دواړو مرکې پلاوو لخوا خبرې اتري روانې دي، ولې تر اوسمهال هغه څه چې د هېوادوالو ارمان وه، تر دمگړۍ ورته رسېدنه نه دی شوې، چې د افغانانو هیلو ته لیکک وویل شي.

د ټولو هېوادوالو دا پوښتنې دي، چې دا څنگه خبرې دي او پایله یې له ولس سره نه شریکه کیږي او تر هغه پورې چې دواړه په جگړو ټکیلي ځواوې یوې نیټجې ته رسیږي، په هېواد کې به د دنگو ځوانانو جنازې ورځ تریږي، مخ پر زیاتېدو او په هر کور کې به د ویروانو انگازې خورې وي .

کابو څلور میاشتې وشوې، چې د دوحې له ناستې یو ښه خبر دهېوادوالو غوړونو ته را ونه رسیدل، لکه څنگه چې دوی هره ورځ او هره گړې ورته په تمه دي .

په هېواد کې کر فېرېټې جگړې زموږ ډیرې افغانان وځپل، خو دا یې لاروښانه نه کړه، چې جگړه دڅه لپاره ده، د جگړې په اوږ کې څوک سوږي او څنگه دجگړې ماسین ودرېي .

سره له دغو خبرو ییا هم افغانان خونې څرگندوي، وایسي، چې دواړه مرکې پلاوي، په دې لټه کې دي، چې له هېواده جگړه ودروي اود ولس پر ټپونو دملهم ټپي ولگوي .خو دا هغه خبرې دي، چې موږ تل همداسې خپل زړونو ته نسکین ورکړې او د صل په ډاگر کې ییا هیڅ څه نه دي شوي .

د دوحې ناستې لومړنې پړاو خبرو کې د اختلافونو، دجگړو لاملونه او د هېواد په دننه کې د باندنیو هېوادونو مداخلې په گوته نه کړل شوې، چې افغان ولس ځپلمنځي اختلاف پرته له جگړو حل او په هېوادوالو د تپل شوې جگړې باندې پرده پورته کړې وای، چې د افغانستان د ځاورې دنیمن معلوم شوي وای، ییا دڅېرو زور اصل پسې تللي وای، چې هغه په هېواد کې د تلپاتې سولې راتلو خبره ده.

بیاهم دواړه لوري په مقدماني خبرو لا نه دي سلا شوې، چې په کومو اړینسو موضوعاتو باندې خبرې پیل کړي او د پیل خبرې یو اجنډا وېي، ورته ورکې دي .

د دوحې ناستې د لومړي پړاو خبرو کومه پایله نه درلوده، د دولت مرکې پلاوي مرکز ته راوړسیدل، خو دغو پلاوو ولس سره د سولې په پرمختگ کې کوم راپسور شریک نه کړل او نه هم دډومذاکراتي پلاوو کوم مطبوعاتې کنفرانس له رسنیو سره ونه نیول، چې دوی هلته د ولس او ځاورې په وړاندې کوم سوئلیت تر سره کسړي دي .

د هېواد په دننه کې بېلابېلې ټکنوسې روانې دي، چې وسوال او یا د دولت پلاوي دسولې خبرو ته نه حاضرېږي، یا دا چې د دولت وسوال مخالفین د نندارمالي حکومت غوښتنه کوي، نو کېدای شي، چې د دوحې په ناستې کې دا خبرې لاسم ټپکنه او پورته شوي نه وي، ولې دځلکو ذهنونه به بهرنسي استخباراتي کسړي مفشوشي او یا په دسولې په پروسې کې خنډونه رامنځته کوي .

په دوحه کې دویم پلاخبري اتري څه باندې یوه میاشت شوه، چې پیل شوې دي، خو ییا ځلې هم د دغو ناستې په پرمختگ کې تازه او هیله ښوونکي پېغام نه دی خپور شوي، چې دافغانانو هیلي راوڅوروي .

دا ځل ولس د دوحې په مرکې پلاوو باندې غږ نه کوي؛ بلکسي ځولې ورته غوړوي وایي، چې که په رښتیني توگه د ولس له درده، د افغانانو د اوښکو پکولو لپاره، داغنان بېجانو د وژنې لړۍ د روۍ او په هېواد کې د سو اور د مر کېدو په خاطر جرگه مو کړي، نو دوی بل خبرې په خلاص تندی ومنی او روانه جگړې ته ډپای ټکی کېږدۍ . ځکه ورځ په ورځ دافغانانو هیلي مرواي کیږي او هغه هیلي چې لږېږي، د ورځو په تېریدو پر نا هیلي بدایې کیږي او د بې باوري فضا لاسې ډېرېږي .

ټول هېوادوال لازم گنې، چې دسولې په وړاندې پراته خنډونه او ځنډ لري کسړل شي، د یو بل خبرې دي، په وروڼ تندی ومنې، چې که هر لور زیاتې غوښتنې لري؛ دا هغه څه دي، چې د دواړو په گټه دي، چې دسوله نیز افغانستان په شتون کې دواړه گټمن کېدلای شي، ځکه چې په سوله ییزه فضا کې دواړه ډټویک پر ځای قلم را ځلې او د ودانولو سالی تر سره کوي .

خو اصلي خبره داده، چې دوی د خبرو اجنډا مخ نه نشي بېولای، ځکه مرکې پلاوي ترمنځ د باور مندۍ فضا زمینه شتون نه لري، که همدا مرکې پلاوي په خپلو کې د باور اصل نه کتلې وای، نو ډیر ژر به د هېواد په خیر او نلاج پرېکړو ته رسېدای وای .

هېوادوال انگری وایي، چې د دولت وسوال مخالف لوري یې د سولې خبرو په لړ کې سم گاونډ هېوادونو ته سفرونه درلودلې دي، چې دا هم د بې باورۍ فضا رامنځته کړې ده، که دوی په دې اساس وخت کې د گاونډ هېوادونو له سلا او مشورې لاس وانه ځلې، نو دسولې راتلو په وړاندې به ستر خنډ او خنډ رامنځته شي .

د ځلکو په باور؛ د دولت وسوال مخالفین گاونډ هېوادونو(پاکستان ، ایمران او مسکو) ته ور تگ هېوادوال له اندېښنو سره مخ کړیدي، چې یادو هېوادونو تل دافغانستان دسولې په پروسه کې خنډ رامنځته کړي دي، چې ځنډای مه کسره، داځلې زموږ په ملي ناستې ملنډې ونه وهي.

عام ولس وایي، که طالبان په رښتیني توگه خپل ولس او هېواد ته ژمن دي، نو ددغو سفرونو لړۍ دې ودروي او د سولې راتلو خبرو باندې دې پیره وکړي، چې له هېواده د وژنو او ویجاړیو لړۍ پای ته ورسیږي .

په پای کې د ټولو افغانانو دا لویه غوښتنه ده، چې د سولې په پروسه کې دې چټکتیا ته لومړیتوب ورکړل شي او ددښې پروسې په لاره کې چې کوم خنډ شتون لسړي، هغه ته دې بې له ځنډه دحل لارې وتويي او په سره سینه دي پرته د نورو هېوادونو له مشورې خپلې ولارې ستونزې حل او پر افغان ولس دې دسولې زیرې ولوړوي .

اداره

له تېرو تجربه؛ راتلونکي ته پام!

جگړه په ټولیزه توگه د یوه هېواد ټولې شتمنۍ له مینځه وړي، په جگړو ښکېلې ځواوې دواړه له زور نه کار اخلي، څو خپل هدف ته ځان ورسوي، خو هدف تر رسیدل، دومره آسانه خبره نه ده، بلکې دواړه لوري له مالي او ځاني زیانونو سره مخ کیږي .

دلته که په جگړې ښکېلې ځواوې زیانمنې کیږي، ولس ته هم زیان اوړي، لکه څنگه چې افغانستان څه د پاسه څلویښت کلنې جگړې، داقتصادي، فرهنگی، سیاسي او په نورو برخو کې وځپل، خو لا هم د جگړې پایله روښانه نه شوه، چې کوم لوري خپل مقصد ته ځان ورساوه، بلکې دغې څلوېښت کلنې جگړې ډیري نظامونه راو پرځول او هېواد یې په کنډوالو بدل کړل.

اصلي خبره دلته ده، چې موږ ولې له تېرو وختونو تجربه نه اخلو؟! ولې خپل ماغزه په کار نه اچو؟! که په تېرو نظامونه یو ځغلنده نظر واچو، چې دوی د هېواد لپاره څه پلانونه او طرحې درلودې، خو بیا هم تر شاه یې بهرنۍ مغرضې کړۍ موجودې وې، چې دهمد غوگړیو په اشاره څه اهداف دلته پلي کېدل، دولت به د ولس له مخالفت سره مخ کېدل، نظام به خلکو ته غلط تعبیر بدل او حتی کفرې پاتې به پرې لگول کیدې، دا څه ؤ؟

په پښتو کې یو معقوله ده، (چې هم څیرل کوي هم گندل)نو بهرنیو هېوادونو د نظام په جوړولو کې به یې مرستې کولې، د وخت نظامونه به یې په پښو درول، خو په دننه هېواد کې به یې عقیدوي افغانان د نظام پر وړاندې هڅول، چې حکومت له ماتې سره مخ شي اوگټه یې همدغو هېوادونو ته پاتې شي.

نو پایله یې دا شوه، چې د افغانانو په منځ کې دکلونو کلونو دښمنۍ لاتر اوسه پاتې دي او اصلي طراحان یې همدغه بیروني مغرضي کړې دي، چې اوس هم دلته د سولې راتلو مخالفت څرگندوي او نه غواړي په افغانستان کې دې دایمي سوله راشي .

که د هېواد تاریخونه ولولو، ټولو ته جو تیري، چې زورواکي هېڅکله هم د قدرت پاتې کیدو ته بقا نه ده ورکړې، بلکې را چپه شوي او نومونه یې هم په تورو لیستونو کې راغلي، چې راتلونکي نسل به هم ورته یو ډول د حقارت په سترگه گوري.

اصلي خبره داده، چې نظام پسې ولس ودریږي، ولس یې ملاتړې وي، نو داسې نظام به تل مضبوط او له بهرنیو د سیسو به په امن کې وي او داسې هېواد به واوسي، چې نورې جگړې به پکې نه وي، د ښېرازۍ او پرمختگ په لوري به روان وي.

راځی هېوادوالو!^{نور د یو بل سره اوږه په اوږه ودرېږو تر څو دښمن ونه توانیږي، چې زموږ له بې اتفاقیو ناوړه گټه پورته کړي، هر افغان په ځانگړي ډول ځوانان باید هڅه وکړي، تر څو د عامه پوهاوي له لارې هغه ځوانان چې د نورو په اشارو هېواد کې جنگیږي را وگرځول شي، خپلو هېوادنیو مسؤلیتونو ته یې څیر کړي، ځکه دا په هر افغان فرض ده، چې په هېواد کې سولې او آبادۍ ته کار وکړي .}

لیکنه : ستانکزی

آب سرچشمه و زندگی

آب مظهر پاکیزگی، پاک کننده آلودگی ها و نوید بخش سلامتی انسان و محیط زیست است، زندگی انسان ها، حیوانات و تمام زنده جانها وابسته به آب میباشد و زنده ماندن نسل ها و غذای که از آن استفاده میگردد بدون عرضه آب ناممکن است.

این نعمت بزرگ و بخشش خداوند مهربان است که از بالا به شکل باران و برف میریزد و در زمین به شکل چشمه ها و دریاها جریان دارد، دین مبین اسلام بخاطر استفاده درست، سالم و مؤثر آن هدایات مهم و ارزنده را برای تحفظ و پاک نگهداری آب رهنمایی فرموده و تاکید نموده است تا مطابق به آن عمل نمائیم.

در منظومه شمسی زمین سیاره بی همتاست و یکی از دلایل اصلی این موضوع، وجود آب در زمین است، آب اساس زندگی بوده و سرچشمه حیات از این ماده حیاتی آغاز شده است.

این زنجیر طبیعی عرضه آب ازهمان آوان اولی آن آغاز گردیده است و تاوقتیکه توسط انسانها تخریب نگردد و ازآن به شکل منصفانه استفاده شود ادامه دارد .

با گذشت زمان، با افزایش بیش از حد در نفوس انسانی، آب را نیز به اندازه کافی و سرسام آور به مصرف رساندند ، سیستم های ناقص و تخریب کننده آبیاری و قطع بیرحمانه، درختان منتج به کمبود آبهای زیرزمینی گردید و درعین زمان آبهای موجوده سطحی نیز ملوث شدند و یگانه منبع مهم تغذیه و بلند رفتن سطح آب های زیرزمینی، تاامین آب آشامیدنی و آبیاری کشتزارها و باغ ها، برف به شمار می رود.

برف بزرگ ترین پشتوانه برزندگی بشر درزمینه آبیاری کشتزارها است، برف به تدریج آب شده و به سرعت در زمین فرو می رود، اهمیت بیشتر نسبت به باران دارد ، برف منبع طبیعی مهم است که آب را در اعماق زمین ذخیره می کند.

کم باری بارش برف، خشک بودن فصل زمستان موجب می گردد تا باران موسمی کمتر جذب زمین شود. این مساله باعث سیلاب و فرسایش خاک زمین می گردد و همچنین کم بارش برف در فصل زمستان به شدت خطر خشکسالی دارد. هرگاه زمستان کم بارش برف باشد ، زنگ خطر کم آبی است و برای مزارع و چرگاه ها و فضای سبز محیط زیستی مضر است و مسله کمبود آب، گاه فاجعه های زیست محیطی را در برمی گیرد.

در حقیقت اکثر ولایت افغانستان از حوزه آبریز خوب برخوردار است و این امکان برای ما می دهد که با کشیدن نهر سنتی و جوی ها عنعنوی آبرسانی و حفر کانال های خاکی یا ساخت کانال های پخته آبرسانی آب به دسترس زراعت کاران و باغداران کشور ما قرارداد و با این شهامت می توانیم قدم اول در بهبود محیط زیست، رشد انکشاف زراعت و باغداری حرکت به سوی مصونیت غذایی و خود کفایی کشور ما در تولیدات کشاورزی و انرژی برق مشکل اکثریت شهروندان افغانستان را حل خواهیم کرد.

در سطح ملی، به منظور مدیریت آب، کنترول سیلابها، توزیع مناسب آب و ذخیره سازی آب ساختن بند های آب یک اقدام ضروری است و در سطح فردی برای صرفه جویی و استفاده درست از آب میباشد.

فر ستنده مطلب : صمیم

لومړی کال لسمه گڼه؛ پر له پسې (۱۲۰) گڼه

برقراری عدالت، مساوات و آرامش در زندگی بشریت

از دیدگاه اسلام

در همه آیه های قرآن مسلمانان رهنمایی شده اند که بر عدالت و انصاف استوار شوند وبه حق گواهی دهند وموانعی را که سبب جلوگیری از برقراری عدالت وگواهی به حق می شود، به کلی از میان برداشت . در آیه 8 سوره مایده نیز راجع به همین موضوع، مطالبی بیان شده که حتی الفاظ این آیه با آیه ای که بیشتر ذکر شد، مشترک اند.

از آیه 25سوره حدید چنین معلوم میشود که هدف از ارسال حضرت آدم (ع) مقام خلیفه الله بودن در زمین است وبعد از او پیامبران. که بعد از دیگری به حیت خلیفه در زمین آمدند وبه همراه آنان بسیار کتب وصحایف نازل گردیده تا ضمن ایجاد عدالت ومساوات امنیت و آرامش به نحو مطلوبی در زندگی بشری برقرار گردد وهر انسانی موظف شد که در دایره اختیارات خویش در رعایت آن بکوشد و در برقراری آن اهتمام ورزد و چنانچه مردمان سرکشی که با وعظ ونصیحت، تبلیغ وتعلیم به راه نه آیند وبر نقض آن اسرار ورزند، به وسیله سزا و تعزیرات حکومتی وقانون اجبار گردند تا که بر عدل وانصاف استوار شوند.

در آیه 25 سوره حدید این حقیقت چنین توضیح داده شده است.
ترجمه: ما رسولان خود را باهمراه بانشانیها فرستادیم وکتاب و ترازو بر آنان نازل گردانیدیم تا که مردم بر عدل و انصاف پابند شود وما آهن را که در آن برای مردم هم بیم است وهم منفعت نازل کردیم.

از این آیه معلوم شد که تمام نظام بعثت انبیا وتزویل کتب آسمانی برای برقراری انصاف در نظر گرفته شده است وفرستادن پیامبران ونازل کردن کتابهای آسمانی برای تحقق بخشیدن به همین هدف مقدس است وبلاخره برای برقراری عدل وداد به فرود آوردن وبخشیدن نعمت آهن اشاره کرد که این خود اشاره به این است که برای برقراری عدالت، تنها وعظ و تبلیغ کافی نیست؛ بلکه به راه آوردن افراد شوروانصاف از آلات و ابزار آهنی که همان شمشیر، زنجیر و اسلحه اند، کار بگیرند.

گروهای مسلح ودیگر گروه های افراطی یا ازحقیقت دین مبین اسلام آگاهی ندارند ویا هم اگر آگاهی دارند برضد اوامر، فرمان وهدایت الله(ج) وبرضد احادیث پیامبران بزرگ اسلام عمل میکنند، چراکه الله متعال درقران عظیم الشان فرمان داده، که خشونت وفراخ نکند. اما بعضی گروهانیهکار با گذشت زمان دست به خشونت، ظلم، قتل های هدفمند، تبعیه ماین های چسپکی، تخریب اماکن عام المنفعه، غارت گری، قطاع الطریقی و صدها عمل ناروا را همسه روزه انجام میدهند.

زمانیکه قانون الهی تطبیق گرد، گمگم وگوسفند از یک چشمه آب خواهند نوشید و هر فردی در تاریکی های شب در اتاق در بسته به قانون احترام قابل خواهند شد.

فر ستنده مطلب : ابوبکر (صافی)

لومړي شاعرانو او ځوانانو دشعر په ژبه دسولې ...

په يادې مشاعرې کې د شاعرانو دشعري تحليل له مخې د دوی غوښتنې داوې، چې اوسني وضعيت ته په کتو دسولې غږ له ولس نه پورته کيږي او جنگ ځپلي ولس په دې هيله دي، چې حکومت او طالبان دې ددغو بېوزله ولس غږ واوري او جگړه دي ودروي.

همداراز شاعرانو انگيرل، چې جگړې زموږ په هېواد کې ورځ تړلې ځوانان او نور وگړي د اور په لمبو کې سوږي، که ولس غږ پورته نه کړي، نو دغه وضعيت به لا پسې روان او افغانستان به ديو کرکيچن بحران په لوري لاړ شي.

دوی د دغه ناڅرگند وضعيت په مهار کې داوربند ، سولې او امنيت عنوانونه ياد کړل، چې دواړه په جگړو ښکېلې ځواوې دې ورته رسيدنه وکړي.

د مشاعرې په پای کې پنځه تنه شاعران له ارزونې وروسته د غوره شعر ويونکو په توگه وپيژندل شول، چې لومړۍ او تر پنځم مقام يې د غوره شاعر مقامونه خپل او مادي ډلۍ يې ترلاسه کړې .

در جريان يکسال گذشته بيش از سی وينج رويداد ترافيکی ...

اما ازسوی ديگرولی يکتن ازراننده گان به آژانس باخترگفت:لااقل هفته يک حادثه ترافيکی دراين شاهراه رخ ميدهد که اکثراوقات تلفات سنگين جاني ومالي را درقبال داشته است، وی علاوه کرد باوجود آنکه امروز دنيا چنان متحول شده که داشتن جواز رانندگی یکی از لازمه های زندگی است به خصوص برای افرادی که هر روز مجبور هستند فاصله بسيار زيادی را از محل خانه تا کار و بر عکس را با وسايلط طی کنند ، با اين وجود بعضی از افراد با وجود داشتن شرايط لازم برای گرفتن جواز رانندگی ولايسنس سهل انگاری می کنند.

داکتراحمد الله يک تن ازداکتران موظف در شفاخانه نائب امين الله خان می گويد که روزانه يک الی دو بارمتضررين رويداد های ترافيکی به اين شفاخانه غرض درمان مراجعه ميکنند ، وی افزود دراکثرموارد سرعت زياد راننده گان ویی احتیاطی سبب وقوع حادثات ترافيکی ميگردد .

د لوگر د هټيو، عمومي مارکيتونو او د يو شمير نورو ځايونو ليکدړې او ليکل ...

د اطلاعاتو او فرهنگ رييس عبدالرحمن تسل د غونډې برخه والو ته د ليکدړو او جملو د سمون طرزالعمل وړاندې کړ او زياته يې کړه ، په ښار کې يې هغه ليک درې او جملې په نښه کړې، چې له گرامري اړخه غلطې پکې وليدل شي او د غه راز د نورو ژبو کليمې په کې کارول شوې وي.

د تسل په وينا د جملو سمونې لپاره يې د پښتو او دري ژبو متخصصينو سره سلا مشورې کړې او غلطې جملې ورباندې اصلاح کړي او کميټې ته يې وړاندې کړې.

د يادونې وړ دی، چې وروسته دنوموړې کميټې غړي ښار کې وگرځيدل او هغو هټيو او مارکيتونو ته ورغلل چې ليکدړې او ليکل شوې جملې يې سمې نه وې، د سمونې په موخه يې د کميټې بریځکړې پرې وويشلې.

اطلاعيه

آنننډه از بریدملان وسربازان اردوی ملی که قبلا بنا بر عوامل مختلف از قطعات و جزوتام های قبلی خویش غیر حاضر ویا منفک گردیده است ومیخواهد دوباره مصدر خدمت دریکی از جزوتام های قول اردوی (203) تندر گردد. رسانیده میشود که جهت ثبت و اعزام دوباره شان در مربوطات جزوتام های قومندانۍ محترم قول اردوی 203 تندر به قومندانۍ جلب وجذب ولایت لوگر مراجعه نماید. زمان آغاز این پروسه از: 1399/12/1 الی 1399/12/29 میباشد .

جهت معلومات بیشتر به شماره های ذیل به تماس گردد.

0780587418 – 0770700440 – 0700975110